

Západočeská univerzita v Plzni
Fakulta designu a umění Ladislava Sutnara

Bakalářská práce

DIES DIEM DOCET.

DOKUMENTÁRNÍ VIDEO

Matěj Vlček

Plzeň 2020

Západočeská univerzita v Plzni
Fakulta designu a umění Ladislava Sutnara

Katedra výtvarného umění
Studijní program Výtvarná umění
Studijní obor Multimediální design
specializace Multimedia

Bakalářská práce

DIES DIEM DOCET.

DOKUMENTÁRNÍ VIDEO

Matěj Vlček

Vedoucí práce: MgA. Jan Morávek
Katedra výtvarného umění
Fakulta designu a umění Ladislava Sutnara
Západočeské univerzity v Plzni

Plzeň 2020

Prohlašuji, že jsem umělecké dílo vypracoval(a) samostatně a nejedná se o plagiát.

Plzeň, červenec 2020

.....

podpis autora

Poděkování patří zejména MgA. Janu Morávkovi a MgA. Lukáši Kellnerovi za pomoc při realizaci práce a výběr výsledné formy videa. Dále bych rád poděkoval Elišce Knotkové, Zuzaně Ryšavé a Štěpánu Vashkevichi za ochotu podílet se na vzniku mého videa. V poslední řadě děkuji Aleně Doové za ztvárnění dívky při natáčení doplňujících scén.

OBSAH

Výběr tématu	7
Proces tvorby	8
Realizace ilustrativní scény	9
Natáčení rozhovorů	10
Forma videa	10
Hudba	11
Popis výsledného díla	11
Seznam použitých zdrojů	12
Resumé	13
Seznam příloh	14

Výběr tématu

Velká část mých klauzurních prací v uplynulých ročnících studia nabývala spíše experimentálního charakteru. Nástupem do ateliéru multimédií pod vedením MgA. Jana Morávka a MgA. Lukáše Kellnera jsem dostal možnost, právě v rámci klauzurních prací, vytvářet díla s velkou mírou volnosti. To zahrnovalo koncept i výslednou realizaci práce.

Témata mé tvorby při studiu na vysoké škole se dotýkaly obecně problémů 21. století a jejich vlivu na společnost. Jsou to například problémy spojené s používáním sociálních sítí, následné absence reálného kontaktu, přetváření reality ve snaze zaujmout na pomyslné zdi mezi ostatními příspěvky. Realizace a výsledná podoba prací byla různorodá, ale převážně jsem využíval techniky videotvorby (videomapping, 360 video do VR brýlí). Právě způsob zpracování a myšlenky vyjádřené v mé tvorbě mě vedly k výběru tématu dokumentární video.

Výběr tématu bakalářské práce, stejně jako u ostatních prací pro mě bylo výzvou, jelikož jsem s tvorbou dokumentárního videa do doby vysokoškolského studia neměl zkušenost. Mé jediné setkání s dokumentárním filmem bylo na předmětu Filmová tvorba, kde jsem zpracovával otázku turismu v Holandsku.

Samotné téma dokumentárního filmu vychází do jisté míry z mé zahraniční studijní stáže v Athénách. Zde jsem se téměř půl roku setkával s kontrasty všedního života mezi Řeckem a Českou republikou. Jedním z nich byl všudypřítomný odpad v ulicích. Každodenní kontakt s ulicemi zahalenými do pytlů a obalů od nejrůznějších věcí mě motivoval zajímat se o nakládání s odpadem. Na internetu jsem nacházel obecné informace o produkci

odpadu a jeho dopadu na životní prostředí, které mě dovedly k módnímu průmyslu. Módní průmysl totiž patří k největším znečišťovatelům planety. Tématu ekologie jsem se nikdy do hloubky nevěnoval, ale mám přirozený vztah k přírodě, který je pro mě důležitý. Zjištěné informace mě vedly ke změně v nakupování a přístupu k oblečení. Došlo mi kolik kusů oblečení jsem již vystřídal a kolik kusů oblečení reálně potřebuji a využívám. Po krátké úvaze jsem dospěl k názoru, že právě dokumentární video zaměřené na stav módního průmyslu naplní význam mé bakalářské práce.

Proces tvorby

Práci na videu jsem zahájil rešerší informací a osobností věnující se udržitelné podobě módního průmyslu. Má původní myšlenka byla poukázat na to, jak lidé v České republice přistupují k nakupování a oblečení celkově, představení značek a lidí ze světa módy a představení problematiky rychlé módy. Velkým přínosem pro mě bylo setkání s Eliškou Knotkovou ze společnosti MatériO, která se věnuje trendům, udržitelným alternativám a technologickým změnám ve zpracování a nakládání s materiály. Eliška Knotková mě konfrontovala s dalšími informacemi z pole rychlé módy. Původně jsem chtěl ve videu použít i rozhovory se zástupci českých udržitelných značek, ale nakonec jsem tuto variantu vypustil. Bylo mi jasné, že samotné rozhovory budou působit nezajímavě. Vymyslel jsem tedy scénu, která bude ilustrovat a vizuálně doplňovat výpovědi. Má počáteční představa videa pracovala s deseti minutovou verzí, která byla rozdělena na jednotlivé části, tedy rozhovory, ilustrativní scénu a anketu sledující návyky českých občanů při nakupování. Natáčení ankety nebylo možné kvůli vládním opatřením vztahující se ke koronavirové krizi provést. Rozhodl jsem se tedy použít videa z YouTube.

Tato sociální síť zaměřená na video obsahuje spoustu videí, která jsou zaměřena na nakupování v obchodech s rychlou módou. Videá o nakupování rychlé módy jsou poměrně populární a nacházejí si mnoho fanoušků. To dokazují hlavně počty zhlédnutí, které jsou v řádech desetitisíců. Po koronavirové krizi jsem byl opět schopen fyzicky pokračovat v natáčení. Během krize jsem svůj celkový koncept videa změnil. Po konzultacích s MgA. Janem Morávkem a MgA. Lukášem Kellnerem se koncept videa začal vyvíjet k výsledné podobě. Výběr vystupujících osobností jsem limitoval na Zuzanu Ryšavou, která v České republice zastupuje hnutí Fashion Revolution, jež vede kampaň proti rychlé módě. Na Elišku Knotkovou, kterou jsem již zmiňoval a na Štěpána Vashkeviche, který působí v Institutu cirkulární ekonomiky. Zástupce těchto tří subjektů (Fashion Revolution, MatériO, Institut cirkulární ekonomiky) jsem vybral, protože se jejich zaměření v určitých bodech prolíná.

Realizace ilustrativní scény

Pro natočení ilustrativní scény jsem využil školní studio Multilab. Zde jsem postavil základní scény, které ve videu vizuálně ztvárňují a reflektují můj postoj a pocit z módního průmyslu. Scéna vyobrazuje dívku pracující v továrně Rana Plaza v Dhace, která se v roce 2013 zřítily. Na druhé straně vyobrazuje tu samou dívku, ale v pozici té, která miluje nakupování a jistým způsobem ztvárňuje právě ženy ze sociální sítě YouTube. Ilustrativní část tedy poukazuje na kontrast, který je v dnešní době standardem.

Natáčení rozhovorů

Natáčení rozhovorů s protagonisty probíhalo formou diskuze nad tématy a problematikou týkající se každého z oborů, kterému se protagonisté věnují. Mé otázky a úvahy vycházely z předchozích informací, ale zejména z videí objevených na YouTube. Vizuální podoba rozhovorů je spíše decentní a jednoduchá, aby nerušila diváka od důležitých faktů.

Forma videa

Koncepce videa prošla výrazným vývojem. Nejtěžší otázkou bylo pojetí videa v hranicích dokumentární tvorby. Několik dokumentárních filmů o módním průmyslu jsem zhlédl a byl jsem si vědom, že podobným způsobem mé video není možno zpracovat. K dokumentárnímu filmu chovám respekt a myslím si, že tvorba dokumentárních filmů je vrcholem kinematografického umění.

Po důkladném nastudování rukopisů a žánrů dokumentární tvorby jsem došel ke konceptu využívajícího spíše výkladové formy dokumentárního filmu. Koncept videa má za úkol zaujmout převážně mladé diváky. Proto pracuji s formou, kterou bych nazval vizuální dokument, jelikož se nejedná o klasické pojetí dokumentárního videa. Výsledná podoba videa pracuje s rychlým a úderným střihem, rozhovory a videa z YouTube jsou sestříhaná tak, aby divákovi poskytla celistvou zprávu, kterou jsem chtěl videem vyjádřit. Přivádí diváka do konfrontace s tématy rychlé módy, stejně rychle a rázně, jako pracuje samotný módní průmysl. Vyjadřuje význam slova fast v názvu fast fashion.

Hudba

Hudba hraje v mém videu důležitou roli. Pro vytvoření hudby jsem spolupracoval s BcA. Vojtěchem Kuřátkem, který se tvorbě hudby věnuje. Cílem hudební stopy a výsledného střihu bylo vytvořit pocit hudebního klipu, jelikož si myslím, že tato forma videa má za cíl svou audiovizuální podobou co nejvíce zaujmout diváka. Při vytváření hudební stopy použil Vojtěch zvuky, které korespondují s módním průmyslem, jako jsou zvuky šicího stroje, nůžek, trhání látky, apod.

Popis výsledného díla

Výsledné video zpracované v rámci mé bakalářské práce má podobu krátkého autorského vizuálního dokumentárního videa. Střihovou skladbou a použitou hudbou připomíná spíše videoklip. Důvodem je hlavně cílová skupina tohoto díla, jímž je mladá generace pohybující se na sociálních sítích, kde je tento typ videa populární. Hlavním cílem videa je konfrontovat diváka se současným stavem módního průmyslu a přimět ho zamyslet se nad vlastním přístupem k tomuto tématu. Tomu napomáhají výpovědi odborníků a silně kontrastní výpovědi z YouTube. Video bylo vytvořeno v kontextu studia oboru multimedialního designu, se specializací na multimedia. To je důvod, proč video na první pohled nevykazuje jasné a konvenční způsoby zpracování dokumentárního videa. Název DIES DIEM DOCET odkazuje na latinské přísloví, které v překladu znamená “dnešek učí zítřek”. Název byl vybrán, jelikož přesně vyjadřuje vztah naší společnosti k módnímu průmyslu a udržitelnější budoucnosti.

Seznam použitých zdrojů

Internetové zdroje

1. <https://www.wri.org/blog/2019/01/numbers-economic-social-and-environmental-impacts-fast-fashion>
2. <https://www.nytimes.com/2019/09/03/books/review/how-fast-fashion-is-destroying-the-planet.html>
3. <https://www.vox.com/2019/9/12/20860620/fast-fashion-zara-hm-forever-21-boohoo-environment-cost>
4. <https://edgexpo.com/fashion-industry-waste-statistics/>
5. https://www.csas.cz/content/dam/cz/csas/www_csas_cz/dokumenty/analyzy/cesky-modni-prumysl-analyza.pdf
6. https://www.ellenmacarthurfoundation.org/assets/downloads/A-New-Textiles-Economy_Full-Report_Updated_1-12-17.pdf
7. <https://www.businessinsider.com/fast-fashion-environmental-impact-pollution-emissions-waste-water-2019-10#a-lot-of-this-clothing-ends-up-in-the-dump-the-equivalent-of-one-garbage-truck-full-of-clothes-is-burned-or-dumped-in-a-landfill-every-second-5>

Resumé

DIES DIEM DOCET. is a short documentary video, which concerns the contemporary conditions of today's fast fashion industry. Step by step we fill our closets with dozens of unused clothes. Yet, we never have enough and are still hungry for more.

We can claim that textile industry is on its peak and fast fashion is one of the main contributors. Large corporations hire desperate people in developing countries and let them work for the lowest salary possible, often in undignified conditions. All of this, just so we can buy more and cheaper clothes.

This documentary video illustrates the cruel face of fashion industry in a subtle, yet energetic way via number of interviews with scholars and professionals in the field as well as YouTube videos that focus on shopping habits of teenagers in the Czech republic. In other words, the video goes in its own unique way and depicts the truth using both, contemporary video and documentary style.

Seznam příloh

příloha 1

původní verze ilustrativní scény

příloha 2

výsledná verze ilustrativní scény

příloha 3

proces realizace hudby

příloha 4

náhled hrubého střihu

příloha 1

původní verze ilustrativní scény

příloha 2

výsledná verze ilustrativní scény

příloha 3

proces realizace hudby

příloha 4

náhled hrubého střihu

